

Του Γ. ΛΑΚΟΠΟΥΛΟΥ

ΤΗΝ ΠΕΡΑΣΜΕΝΗ εβδομάδα τέσσερις υπουργοί και ο Γραμματέας του Υπουργικού Συμβουλίου προσήλθαν σε μια σύσκεψη «για τη διαφθορά». Για να την πατάξουν: Όχι. Για να την «καταγράψουν» κατ' αρχήν! Είναι άγνωστο τι ακριβώς σημαίνει «καταγράφω τη διαφθορά» και ενδεχομένως είναι και αχρείαστο. Αν το κράτος ήθελε να καταπολεμήσει τη διαφθορά και η κυβέρνηση να εντοπίσει τις εστιές της, θα ήταν αρκετό να διαβάσουν τις εκθέσεις των ελεγκτικών οργάνων. Ο Συνή-

γορος του Πολίτη κ. Νικηφόρος Διαμαντούρος διαπιστώνει στην ετήσια αναφορά του ότι η δημόσια διοίκηση κινείται ανάμεσα στην αυθαιρεσία και στη διαφθορά. Το Σώμα Ελεγκτών Δημόσιας Διοίκησης κουράστηκε να καταγράφει κρούσματα. Το ίδιο και οι εκθέσεις του Ελεγκτικού Συνεδρίου. Η Ομάδα Αμεσης Παρέμβασης που συνστάσε το 1999 η κυρία Βάσω Παπανδρέου διαπίστωσε χρηματισμούς, ταρίφες, εξαφανίσεις στοιχείων με το αζημίωτο παντού: στις εφορίες, στα ΚΤΕΟ, στο ΙΚΑ, στις πολεοδομίες. Τα διαπιστώνουμε. Και τι έγινε; Τίποτε.

Ο υπουργός Δημόσιας Τάξης κ. Μ. Χρυσόχοιδης (αριστερά) είχε αποτελέσματα στον τομέα του, καθώς δεν αρκέστηκε στην απλή καταγραφή των φαινομένων διαφθοράς στην Αστυνομία. Αντίθετα, ο βουλευτής κ. Ι. Καψής κατήγγειλε κάποτε τα κρούσματα διαφθοράς και έκτοτε δεν βρέθηκε θέση για αυτόν στην Επιτροπή Θεσμών και Διαφάνειας της Βουλής της οποίας υπήρξε πρόεδρος

■ Γιατί οι ως τώρα απόπειρες να παταχθεί η διαφθορά στο Δημόσιο σημειώνουν κατά κανόνα αποτυχία

Η κοινωνία της μίζας

Οι αναφορές των ελεγκτών, η «καταγραφή», οι μηχανισμοί και οι μανδρινίνοι

Ο βουλευτής κ. Ι. Καψής κατήγγειλε κάποτε στην ΚΕ του ΠαΣοΚ και ακολούθως έστειλε στον εισαγγελέα αναφορά για κρούσματα διαφθοράς. Δεν υπήρξε συνέχεια. «Μερίξατε στο πυρ το εξώτερον αντί να ερευνησετε» έγραψε στο κόμμα του λίγο αργότερα, ενώ έκτοτε δεν βρέθηκε ξανά γι' αυτόν μια θέση στην Επιτροπή Θεσμών και Διαφάνειας της Βουλής στην οποία υπήρξε πρόεδρος και εμπνευστής της έκθεσης για το «ξέπλυμα χρήματος», η τύχη της οποίας αγνοείται.

Συνεπώς το θέμα δεν είναι το «φανόμενο της διαφθοράς» ως... φαινόμενο αλλά οι μηχανισμοί και τα πρόσωπα που συμπράττουν στη διαμόρφωσή του. Απλά πράγματα, για τα οποία το μόνο που δεν χρειάζεται είναι συσκέψεις. Π.χ. ο υπουργός Δημόσιας Τάξης κ. Μ. Χρυσόχοιδης αντί να «καταγράψει το φαινόμενο» της διαφθοράς στην Αστυνομία οργάνωσε το σώμα Εσωτερικών Υποθέσεων της ΕΛΑΣ, και ήδη δρέπει αποτελέσματα. Η επέκταση των αρμοδιοτήτων του ίδιου σώματος στο σύνολο του κρατικού μηχανισμού, όπως φέρεται να έχει προτείνει ο ίδιος, θα ήταν αρκετή για να περιορίσει τα κρούσματα διαφθοράς ή τουλάχιστον για να τμηρήσει τους επίορκους υπαλλήλους.

Η διαφθορά στην Ελλάδα θυμίζει μια φράση του άγγλου συγγραφέα Α. Βρόυαν το 1933: «Θέλω η λγότερη διαφθορά ή περισσότερες ευκαιρίες να συμμετάσχω». Καλόν είναι να καταπολεμηθεί η διαφθορά, αρκεί να είναι η διαφθορά του διπλανού μας. «Αν υπάρχει διεφθαρμένος υπάλληλος, υπάρχει και αυτός που τον διαφθείρει» έλεγε κάποτε ο κ. Αλ. Παπαδόπουλος. Εκεί ακριβώς βρίσκεται το πρόβλημα. Όλο και περισσότεροι εμπλέκονται σε ένα παιχνίδι συνεχούς πολιτικής διοίκησης, στην πολιτική, στο ποδόσφαιρο, στην υγεία, στην αστυνομία, στην εκπαίδευση, στα δημόσια έργα, στις κρατικές προμήθειες, στα κοινοτικά κονδύλια, στα ασφαλιστικά ταμεία, στις αγορικές αποζημιώσεις, στη Δικαιοσύνη, στο πάσης φύσεως λαθρεμπόριο, στην εκμετάλλευση

των μεταναστών, ακόμη και στους μηχανισμούς... δίωξης της διαφθοράς. Το αποτέλεσμα φαίνεται στα εξοχικά των μισοθουνητήριων κατά τα λοιπά υπαλλήλων, στις πανάκριβες προεκλογικές καμπάνιες των πολιτών, στα Grand Cherokee 4 x 4 των γιάπς, στους λογαριασμούς των ξενοχτάδικων, στις χονδροκομικές πιστες της Αυστρίας και της Αράχθοβας.

Η διαφθορά ανθεί γιατί κανένας δεν ρωτάει κανέναν πώς απέκτησε αυτά που ξεδοθεί, κανένας δεν ελέγχεται, κανένας δεν τιμωρείται. Καμιά φορά αγανακτούμε για τον αστυνομικό που «προστατεύει» τα κακόφημα κέντρα της περιοχής του, τον τελωνειακό που κλείνει τα μάτια στο φορητό που κουβαλάει λευκή σάρκα από τη βαλκανική ενδοχώρα, τον εφοριακό που διαπραγματεύεται το «κλείσιμο» μιας εκκρεμότητας, το «κοράκι» που μεσολαβεί για να εκδοθεί μια άδεια. Υπάλληλοι «μπαδούροι», αστυνομικοί «νονοί», γιατροί «φακελλάκηδες» και τελειώσαμε: Όχι ακριβώς. Πάνω από αυτούς υπάρχουν τα «λευκά κολάρα», μεγαλύτερη μανδρινίνοι που τίποτε δεν περνάει από τα χέρια τους χωρίς το «ποσοστό τους». Όσο δεν βγαίνει εύκολα μια

άδεια στην Πολεοδομία χωρίς «φεγάλο», όσο νομιμοποιείται εύκολα μια παρανομία αν δώσει «κάτω από το χέρι», άλλο τόσο ο επιχειρηματίας δεν μπορεί να διεκπεραιώσει μια υπόθεση χωρίς να «τα σκάσει», άλλο τόσο δεν εγκρίνεται ένα πρόγραμμα χωρίς «να πάρουν αυ-

τόι που πρέπει» και άλλο τόσο δεν ρέει ούτε ένα ευρώ από τα κοινοτικά ταμεία αν δεν «στηθεί ο μηχανισμός». Χωρίς «μυλημένους» δεν υπάρχει πρόσβαση στις κρατικές προμήθειες, που με τη σειρά τους υπερτιμολογούντα ασύστολα και το Δημόσιο αγοράζει ή κατασκευ-

άζει σε πολλαπλάσιες τιμές. Γεμίσαμε «μεσολαβητές», «άκρες» που κανονίζουν τα πάντα, αρκεί να «πέσουν τα βόλα». Όπως είχαμε γεμίσει πριν από χρόνια «μη κερδοσκοπικές εταιρείες» που ροκάνιζαν τα «πακέτα Νιελόρ».

Στην καθημερινή συναλλα-

γή «με το αζημίωτο» η Ελλάδα ανασπενάξει αλλά κανέναν δεν αποφασίζει να καταπολεμήσει τη διαφθορά στη ρίζη της. Γιατί; «Απλούστατα δικά κάποι τέτοιο θα αφαιρούσε από τους πρωταγωνιστές της διμίσιας ζωής κάθε δυνατότητα να συναλλάγης» έγραφε ο κ. Ι. Ανδριανόπουλος. Αν κάποιος κάνει για τα λεφτά, κάποιος άλλοι το κάνουν απλά για τις ψήφους. Το κράτος είναι ένα απέραντο πεδίο διαμεσολαβήσεων, με τις ποικίλες εξυπηρετήσεις στη μία όψη το νομίματος – αυτό που ο κ. Στ. Μάνος αποκάλεσε «μαλακή διαφθορά» – και το «λάδωμα στην άλλη». Τα κομματικά ταμεία χρειάζονται χρήματα και ο πολιτευτής χρειάζεται τηλεοπτικό χρόνο, αγνώστους ότι «η πολιτική γίνεται και με λίγα τετρα χρήματα», όπως έγραφε στα «Νέα» ο δημοσιογράφος κ. Δ. Μητρόπουλος. Από εκεί και πέρα ο γραφειοκράτης χρειάζεται πόρους για να συντηρήσει το επίπεδο ζωής που απέκτησε από την προηγούμενη συναλλαγή, ο «αρμόδιος» θέλει να αλλάξει κοινωνική τάξη, ο κομπιναδόρος «επιενδίη» κυκλοφορεί ανάμεσά μας ως εγκάρια εκδοχή του «πολίτη Κέιν».

ΤΙ ΛΕΝΕ ΤΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Θλιβερή ελληνική πρωτιά στην Ευρωπαϊκή Ένωση

ΕΙΜΑΣΤΕ μια χώρα διεφθαρμένη; Έτσι φαίνεται να πιστεύουμε οι ίδιοι για τον εαυτό μας, όπως κατέγραψε ανάγλυφα η έρευνα της Κάπα Research για «Το Βήμα» περσινομένου Χριστούγεννα. Σύμφωνα με μια άλλη έρευνα – της ALKO –, δύο στους τρεις Έλληνες παραδέχονται ότι «λαδώνουν» για να κάνουν τη δουλειά τους και το 65% πιστεύει ότι το κράτος είναι διεφθαρμένο. Μια έρευνα της V-PRC κατέχει την πεποίθηση ότι και οι κυβερνώντες είναι διεφθαρμένοι. Μια μελέτη του ΙΟΒΕ κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η παραοικονομία υπερβαίνει το 35% του ΑΕΠ, ήτοι το «μυθό χρήμα» ανέρχεται σε 15 τρις. δρχ. Ο ΟΟΣΑ μάς κατατάσσει, με την τελευταία του έκθεση, πρώτος στην παραοικονομία. Είναι πολλά τα λεφτά να μπορούμε να τηχρησιμοποιούμε ότι είμαστε μια κοινωνία αγχλωή ή έστω ότι όλα γίνονται από «ολίγους κακούς που υπάρχουν σε κάθε επάγγελμα».

Τη στιγμή που εμείς το 'χουμε κρυφό καμάρι, ο κόσμος το 'χει τύμπανο. Σύμφωνα με την οργάνωση Transparency International (Διεθνής Διαφάνεια), η Ελλάδα βρίσκεται στο μέσον περίπου ενός πίνακα 52 χωρών από άποψη διαφθοράς, με πλέον αδιάφορη τη Δανία και πιο διεφθαρμένη τη Νιγηρία. Το ελληνικό παράρτημα της οργάνωσης Transparency International διαπιστώνει ότι η Ελλάδα κατέχει το θλιβερό προνόμιο να κατατάσσεται στη χειρότερη βαθμίδα διαφθοράς μεταξύ των 15 χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και βρίσκεται 42η σε μια λίστα 91 χωρών που ερευνηθήκαν. Την ίδια στιγμή στην κοινή γνώμη εδραϊώνεται η πεποίθηση ότι η διαφθορά εδράζεται στην αμωροφωσία. Σκάνδαλα διαφθοράς υπάρχουν σε όλον τον κόσμο. Αλλά και σε όλον τον κόσμο κάποιος καλούνται να λογοδοτήσουν, τιμωρούνται και ενίοτε αυτοκτονούν.

■ Τα ταξίδια και οι κομματικές υποχρεώσεις εμπόδιαν την ομαλή επικοινωνία μεταξύ των αρμοδίων

Οι υπουργοί πίνουν δουλειά από αύριο

Τα... νέα για τη διαφθορά στο Δημόσιο, που συλλέγει η διυπουργική επιτροπή για την καταπολέμησή της, μάλλον θα καθυστερήσουν να φθάσουν στο υπουργείο Εσωτερικών. Θεωρητικά αναμενόταν στο γραφείο του υπουργού κ. Κ. Σκανδαλίδη το αργότερο ως αύριο Δευτέρα, ώστε η αρμόδια εξ' υπουργών επιτροπή – στην ερχόμενη συνεδρίασή της – να επεξεργαστεί επί πραγματικών δεδομένων την ενδεδειγμένη θεραπευτική αγωγή για μερικές από τις πλέον «καυτές» παθογένειες της δημόσιας διοίκησης.

Ο πρωθυπουργός κ. Κ. Σημίτης επιθυμεί να ανακινώσει σύντομα μέτρα άμεσης εφαρμογής σε επιλεγμένους στόχους – σε υπηρεσίες δηλαδή όπου οι πολίτες αντιμετωπίζουν καθημερι-

νά προβλήματα και ζητούν «αποτελέσματα τώρα». Έτσι, αμέσως μετά την επιστροφή του από τα ταξίδια του στην Ιαπωνία, αναμενεί να παραλάβει το πόρισμα που θα συντάξουν ο κ. Σκρυνδαλίδης με τους μετέχοντες στην επιτροπή υπουργούς Οικονομίας κ. Ν. Χριστοδουλάκη, ΠΕΧΩΔΕ κυρία Βάσω Παπανδρέου, Δημόσιας Τάξης κ. Μ. Χρυσόχοιδη και τον γραμματέα του Υπουργικού Συμβουλίου κ. Σ. Κοσμίδη, ώστε η κυβέρνηση να ανακοινώσει εν ευθέτω χρόνω τις παρεμβάσεις της.

Για τον σκοπό αυτό άλλωστε, κατά τη συνεδρίαση της διυπουργικής επιτροπής με θέμα τη διαφθορά την περασμένη Τετάρτη, αποφασίστηκε να ζητηθεί από τους υπουργούς όχι μόνο

να εντοπίσουν ως αύριο Δευτέρα τις «γκρίζες περιοχές» που υπάρχουν στους χώρους ευθύνης τους αλλά επιπλέον να προτείνουν μέτρα για την εξύγιανση αυτών των εσπίων διαφθοράς, ώστε στη νέα συνεδρίασή της – που είχε αρχικά προοριστεί για την ερχόμενη Τετάρτη – η διυπουργική επιτροπή να καταλήξει σε συγκεκριμένα αποτελέσματα.

Ωστόσο τόσο τα επίσημα ταξίδια στο εξωτερικό όσο και οι κομματικές υποχρεώσεις ανά τη χώρα πολλών κυβερνητικών παραγόντων διχοχέρησαν – όπως λέγεται – την επικοινωνία των υπουργών, με αποτέλεσμα πολλοί ως το βράδυ της Παρασκευής να μην έχουν καν ενημερωθεί. Έτσι, παρ' όσα τα δημόσια νοσοκομεία αποτελούν ένα από

τα κομβικά πεδία των παρεμβάσεων – μαζί με τις εφορίες, τις πολεοδομίες, τα ασφαλιστικά ταμεία αλλά και το οικονομικό έγκλημα –, ο υπουργός Υγείας κ. Αλ. Παπαδόπουλος δεν είχε ιδέα για το έργο που του ανατέθηκε. Το μήνυμα, σύμφωνα με πληροφορίες, δεν παρελήφθη ούτε και από τον υπουργό Μεταφορών κ. Χρ. Βερελή, στον χώρο ευθύνης του οποίου εντοπίζονται επίσης προβλήματα. Πάντως πηγές του υπουργείου Εσωτερικών εκμύνησαν ότι το θέμα θα έχει διευθετηθεί το αργότερο ως αύριο, Δευτέρα, με την παρεπόμενη βέβαια αναβολή της συνεδρίασης της αρμόδιας διυπουργικής επιτροπής τουλάχιστον για την Παρασκευή...